

Inhaja vsaki dan. **Ted**
Tud ob nedeljih in praznikih ob 5. ur. ob ponedeljkih ob
9. uri sijutra.
Posamezne številke se prodajajo po 3 nov. (6 stotin) **Uradni**
v mnogih tobakarnikih v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici,
Celje, Krško, Maribor, Celovca, Idrija, St. Peter, Sežana,
Nabrežini, Novembrisca itd.

Oglaše in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, alič
Giorgio Galatti št. 18. — Uradni ure so od 2. pop. do
7. zvečer. — Cene oglašen 20 st na vrsto peti; poslanice,
oskrbi, javne načrte in domači oglaši po pogodbi.

TELEFON štev. 1157. **...**

Volilna Reforma. Razdeljenje mandatov po narodnosti.

II.

Pokazali smo, da nas Slovani Gautechev načrt za volilno reformo, kakor se nam kaže v podatkih moravsko češkega liste, postavlja na srednji poti in da bomo imeli še precej daleč do cilja. Če bi tudi tako reformo vprejeli z relativnim zadoščanjem, storili bi to le za to, ker bi videli v njej korak dalje do pravice.

Ali že radi tega, kar se napoveduje v »Lidovih novinah«, je zagorel plamen v strehi naše italijanske gospodovalne nazivljive stranke in nje glasilo, »Il Piccolo«, kliče alarm, ker da grozi največa krivica in nevernost Italijanom Primorja. Krivica je vedena v tem, da bi Slovani Primorja dobili nekaj več parlamentarnega zastopstva in Italijani — naravno — razmerno manje.

Jeremijsa v »Piccolu« toči in joče, da bi po vprečnemu načrtu Italijani s tremi poslanci manjje vstopili v novo zbornico, nego jih imajo sedaj. V tem rezultatu da se zrcali krivice, ki grozi Italijanom.

Cudno se vrtijo v glavah italijanske stranke — liberalni pojmi o volilni reformi, ki naj ima demokratično in liberalno tendenco!! A še čudnejše jim funkcjonira njihova vest! V tem, da ugotovijo izgubiti kakov mandat od onih, ki jih maju preveč z osirom na število razmerje med Italijani in Slovani v deželi, v tem vidijo oni grozno krivico; nič pa niso imeli proti temu, da so imeli Slovani Primorja doslej veliko manje parlamentarnega zastopstva, nego bi jim šlo po najjašnejši pravici: po njihovem faktičnem številu!! V isti hip, ko se svetohiški oglašajo proti krivicu, ki haje grozi Italijanom, zahtevajo, naj se ohrani staro dosedanje vsebovnočne krivice, ki je obetajala v tem, da so imeli Italijani, da si tvorijo manjšino prebivalstva v tej deželi, 12 poslancev. Slovani pa, ki tvorijo večino, le 3 poslance!! Tako stanje jim je ugojalo in njihova v tem hipu užaljena vest je dresala najsladkeji sen. Če se jim hoče vzeti kaj, kar jim ne gre, kriče o krivici. Ob enem pa zahtevajo, naj se drugemu še nadalje krati, kar se mu je kratilo doslej in kar mu očividno gre!

Da, to zahteva Jeremijsa v »Piccolu« z brezprimerno brezobraznostjo in neverjetnim činom. Vsklik našreč: Zakaj neki naj bi se proporecija italijanskih

PODLISTEK.

Prokletstvo.

z očitvami kontra Avgusta Šenca. — Nadaljev. I
in dovršil L. E. Tomšič.

Prevel M. O.—S.

Sredi tega bujnega spomladnega življenja, ko se je začela vse narava gibati z novo močjo, ko je poltna pesem orila iz tisočev in tisočev skladnih grl, letel je na temenem konju zemo, povečene glave človek, vojak, od Sutjeskega proti sinjemu morju, čuden človek na čudnem konju. Ne konje, ne konjeniku ni pokrivalo ne slato ne srebro, niti se nista pokrila z blestečim, veselim barščom. Konjeniku je padal po ramenih črna plašč, črna mu je bil kalpak, črna perjanci; konju se je spuščalo po ledjih črno prigrizajo, črno mu je bilo sedlo, črna usda. V desni roki je nosil konjenik visoko kopje, na njem se je vila v spomladnem vetrju črna zastavica, a na njej se je belil kršč. Čudo je bilo gledati tega konjenika, tega temnega tiskača sredi svetle narave božje, da se je edelo, kakor da bodi po svetu napovedovalce smrti.

Konjenik je letel brez osira, komaj da predla. Sel je vstopil in se poklonil gospemu tri korake pogledal čudskega gosta; noga se

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je mod!

Narodna knjiga

za vse leta 24 K. poi leta 12 K. 3 meseca 6 K. — Narodne brez dopolnene naročnine se uprava ne odme. Vsi dopisi naj se pošljajo na uredništvo lista. Nefrankovana sistema se ne sprejemajo in rekopisi se ne vredajo. Naročnina, oglaše in reklamacije je pošljiti na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Indajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik in vnesorci lista „Edinost“. — Nacionalna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštne-krajinščine račun št. 841.662.

poslancev zmanjšala?! Hoc illes pet poslancev, ne pa, — se hudeje »Piccolo« in kurma! Italijansko glasilo ne zahteva le, dalje — da se hoče dati Trstu le štiri poslance in še od teh enega Slovenscem! In janskih poslancev, ampak vidi grosso krije v tem, ako bi se ne ohrnila dosedanja proti vsaki pravici tržaškim Slovenecem: Če proporecija med italijanskimi in slovenskimi poslanci Primorja. Stara proporecija naj ostane! mandat, bi pomensalo to, da slovenski Treba umeti tok misli v »Piccolo« teko, da volilec velja še enkrat toliko jim ne nadomša še, da jim bo zagotovljeno nego italijanski! Tolj slovenski volilec ne sme veljati šejo imeti toliko in toliko — več nego več nego italijanski. Tako uči hinavsko isti Sloveni! Slovenska večina Primorja naj bi »Piccolo«, ki zahteva dosedanja »proporimela tudi nadalje še le 1/4 parlamentarnega cijo«, kar ne pomenja konec konca nič zastopstva, italijanska manjšina pa 1/4! Italijani se ne mislijo nadovoljevati še s tem, skozi volilec več velja, nego sloveni se njim zagotovi pravice, ampak hočejo večni! Italijansko glasilo ne pomisli, že po vrhu — krivico za druge! Ako se bi pozvali teh italijanskih politikov, pravice: ne stori drugim, kar ne želi, da bi morali kar strmeti, od kje jemljo ljudje, ki kaj tacega zahtevajo, toliko poguma, da bi drugi tisti storili! »Piccolo« ne bi hotel, imeli slovenski volilec več veljavo si urojajo govoriti v imenu — pravice nego italijanski, pač pa zahteva, da bi in robneti proti »angusticie!«

Ista »proporecija« naj bi torej ostala v zastopstvu Primorja v centralnem parlamentu na Dunaju! To pa se pravi, da naj ostane dosedanje razmerje v vseh treh administrativnih skupinah te dežele: na Goriškem, kjer ima italijanska manjšina tri, slovenska večina le dva poslance; v Istri, kjer ima italijanska tretjina 4, slovenska dvetretjinska večina le 1, in v Trstu, kjer ima italijanska večina vseh pet poslancev, slovenska tretjina prebivalstva — najviše računano — pa — nobenega!! Tako razmerje naj bi ostalo, potem bi vladala po »Piccolo« mnenju najlepša — pravica.

Kako pa naj bi bilo to možno ob volilnem sistemu, ki ima sloveni na principu splošnosti in enakosti — to vedi sam ljubi Bog!! »Piccolo« — pravičniki in liberalci gotovo tudi ne vedo tega!

Ti pravičniki in pretvrsni borilci za pravico pač ne pozajmo kardinalnega nauka, bres katerega sploh ne more biti pravice: »Ne stori drugim, kar ne želiš, da bi drugi tisti storili. Poseljno se podati svojo demisijo, čim bo jasno, da namreč raspreva »Piccolo« proti temu, da bi tržaški Slovenci dobili en mandat. In v tem razgrevanju se opira na — službeno, uradno statistiko: na ljudsko štetje, seveda. Po tej uradni statistiki da tvorijo tržaški Slovenci le 15% prebivalstva, Italijani pa 80%. Če bi se tem 15 slovenskim odstotkom kom hotelo dati enega poslance, potem bi moralni dati — moni »Piccolo« — italijanskim 80 odstotkom vsaj petkrat več, to je:

je dhal, a konjič pod njim se je pesil jesno. Ta človek ni privočjal niti sebi gržijeja kruha, niti konjiču pesti ovra; samo tu pa tam sta se ustavljala pri izvirku ali potoku, tam sta se ustavljala pri izvirku ali potoku, da se neskrata vodice. To jima je bilo jediko okreplilo na vsem potu. Konjenik je gledal v tla, letel brez obzira; za njih ni bilo ne reke, ne potoka, ne griča, ne propada, vas je preletal, vas preskakaval; sam si je odpiral pot po brespotju, vil se je na konju po planini, plaval je do pasu po reki, a ob tem so mu trikrat, a oni, opazivši iznenada pred seboj temskega svata, sta skočili od strahu po konci.

— Hvaljen Jezus in božji mir z vama, plemeniti gospipi, je rekel odposlanec ponižno, okrepčilo na vsem potu. Konjenik je gledal dal Vama Bog srce in obilja, življenja in zdravja v vsaki čas do pozne starosti. Prosim vam lepo, da mi povesti po pravici, da-lj je pod streho mogočni in silni gospod Ivančič Horvat, bar omički, cestinski in raški, plaval je do pasu po reki, a ob tem so mu h kateremu sem jaz poslan po jako važnem opravilu.

— Da, gospod odposlanec, je odgovoren banica Vladislava, pod to streho je, in gospodarju ali poglavaru, pozdravil ga v ravnakar pripravlja v severni utrdbi orožje, imenom božjem, spustil črno zastavo svojo in da ocide na iztok v boj.

— Ko je tako, gospa banica je odgovorila: — Da, gospod odposlanec, je odgovoren banica Vladislava, pod to streho je, in gospodarju ali poglavaru, pozdravil ga v ravnakar pripravlja v severni utrdbi orožje, imenom božjem, spustil črno zastavo svojo in da ocide na iztok v boj.

Angelija je reč pohitela po strica, do proti morju, a ob njej je hitel nemti konjenik, da dospe do obali. Sedaj se vpenja na hom in ga napojila z ručedim vinom. Gost grad Omiš, v trdai stan banca Ivančiča. Trije je krepil, banica se je čudila, gost je pil, ali ni se veselil, ni se smejal, marveč je pil v gornje prostore, kjer se je nameril na tudi v rdeče vino lil greinke solse. In na gospo banico, ki je z Angelijo sedela in pragu se je pojavil ban Ivančič, napravil dva

funkcionirje, volilna agitacija s takim programom mogla postati jako nevarna za sedanje narodne stranke, sodi ta funkcionar, da bodo stranke v parlamentu vendar raje same votirale volilno reformo.

Dogodki na Ogrskem.

Včeraj je bil ministarski predsednik Fejervary zoper na Dunaju, kjer je bil vsprejet od cesarja. Poročila pa ne govore nič drugega o tej avdijenci, nego to, da je Fejervary meddelal svoje poročilo, ki je zapričel na prejšnji avdijenci.

»Wiener Allg. Zeitung« poroča, da je baron Fejervary na teh avdijencih poročal cesarju o predstoječih odredbahn ogrske vlade; pred vsem da hoče vlada imenovati več vladnih komisarjev za uporne županije.

Zoper nov kandidat za goriško nadškofijo stolico.

Trentinski »Voce Cattolice« so sporočili iz Rima, da utegne neki nemški trentinski prelat biti imenovan nadškofom v Gorici, češ, da je vvest o eventualnem imenovanju Slovencev dr. Sedeja provročila gorčenje med Italijani. Torej Nemec, samo ne Slovenc naj postane nadškof v goriški nadškofiji, ki je po dveh tržtinih slovenska.

Gospoda italijanske, sli vas ne obliva rudečica sram, ko se vam tu podnika, da imate korakje le proti domačiu Slovanu, da bi tujince Nemca vsprejeli — s sužejsko pokornostjo. Ali se hočete res kazati take? Potem pa se vam bo danes jutri godilo tako, kakor ste hoteli imeti: tepla vas bo tuja nemška šiba še huje, nego vas že tepe.

Dogodki v Rusiji.

Na tem ni dvomiti več, da je revolucija v zadnjih vadihljajih. Jeden voditelj krvave gibanja je pripozal celo naravnost, da je bil krvavi punt v Moskvi le posledica desorganizacije v revoluciji — torej nje propada. Moskva je ostala skoro osamljena, izlasti pa je sledil Petrograd. V tem da je ravno najbolj dokaz, da je bila organizacija jako pomankljiva in radi tega so tudi revolucionarji v Moskvi prelivali svojo kribovje upa zmage. Zato obsojajo tudi trenutni revolucionarji nepremišljeni krvavi pust v Moskvi.

Celo glasoviti pop Gapon, ki se je nedavno še mudil v Nizzu, je baje izjavil tamkaj, da bi bili morali revolucionarji počakati sestanka dumce ter je osnačil ustank

mu je zaustavila, čelo se mu je namračilo. Tedaj je skočil črni odposlanec prejel začasto svojo in je spregovoril, spustivši jo pred bana tako-le:

— Od Boga ti slavje in zdravje, a od meni pozdrav, silni ban, dika naša! Jamometovič Jure sem, vlastelin iz dolnjih bosanskih strani, a poslali so me gospoda vojvode in velikški kraljevata bosanskega, naj stopim v vsako mesto in v vsaki dvor do sinjega morja, a v prvi vrsti k tebi, ki si namestnik kraljev v kraljevini Hrvatski, ter da ti naznasim iz globine žalostnega srca, iz grenkove užaljene duše, da se je nad nami prelomilo nebo, da nas je usoda zavila v črno, da je nesreča odgrizla koren našemu srcu, da je triindvajsetga dne meseca marca tega po rojstvu Gospodovem tekočega leta nadnadno umrl svetli slavnji ne premagljivi kralj in gospodar Tvrđko ter da je zapustil kraljevino kakor ubogo siroto. To vedi, ban, a Bog daj slavnemu kronsaku del raja božjega. Mej tam, ko je Jamometovič bolestan glasom izrekal tužni povod svojemu poslancu, bledel je junakski obraz bana kakor sneg na polju; sicer močne mišice obrasa so zadrhtele, zadrhtela so trdu čiroko prsa, zadrhtel je ves život kakor črba na vodi, a sončni mračnih očes sta se žirili bolj in bolj od strahu in grize.

(Prileže še.)

